N:o 14/1942.

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o 14/1942 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1943.

Landstinget har inbegärt finans- och ekonomiutskottets yttrande över landskapsnämndens ovannämnda framställning.

Landskapsnämnden framhåller i sin motivering, att dess budgetförslag åskådliggör, huru penningevärdets fall påverkat det allmännas utgifter, samt att dessa, ehuru anslagskraven nedpressats till det minsta möjliga, likväl stiga med stor snabbhet om inrättningar och institutioner överhuvud skola kunna hållas i gång.

Vid sin granskning av landskapsnämndens förslag har finans- och ekonomiutskottet även denna gång, liksom tidigare, vägletts av sin strävan att bringa utgiftsstatens olika anslag i överensstämmelse med de belopp, vartill utgifterna, enligt vunnen erfarenhet och med fäst avseende å den fortgående prisstegringen i verkligheten komma att stiga. Med anledning härav har utskottet ansett sig nödsakat att något höja vissa förslagsanslag, vilka synts för lågt beräknade. Dessutom har utskottet beträffande en del fasta utgiftsmoment funnit nödvändigt att i någon mån höja de begärda anslagen såvitt varit fråga om ändamål, vilka ansetts särskilt beaktansvärda. Likaså har utskottet för sin del omfattat landskapsnämndens framställning i de delar, där nämnden funnit ökade belopp nödvändiga.

Det spörsmål, som i sammanhang med behandlingen av föreliggande budgetförslag tilldrar sig den största uppmärksamheten, är regleringen av landskapets tjänstemän och befattningshavare tillkommande avlöningar. Denna reglering synes visserligen komma att genomföras först under förloppet av 1943 års förra hälft, men utskottet har dock funnit lämpligt att i utgiftsstaten under ett särskilt moment observera det för ifrågavarande ändamål nödvändiga anslaget. I detta sammanhang torde böra påpekas, att den nu ifrågasatta löneregleringen icke allenast måste beaktas vid fastställandet av utgiftsstaten utan även erfordrar åtgärder i lagstiftningshänseende. Såsom känt är nyreglering av statstjänstemännens löner för närvarande föremål för behandling i riksdagen. Det har städse ansetts tillbörligt, att landskapets tjänstemän skola komma i åtnjutande av samma löneförmåner som motsvarande tjänstemannagrupper inom riket. Fördenskull kan det lagstiftningsinitiativ, vilket ifråga om landskapets tjänstemän erfordras, av

landskapsnämnden anhängiggöras först under stundande februarisession, då möjligheter till jämförelse med avlöningarna för statens tjänstemän och befattningshavare kunna vara för handen. Detta initiativ, därest det slutbehandlas under landstingets februarisession, kan dock vinna kraft av landskapslag först flere månader senare. I § 3 av landskapslagen angående grunderna för avlöning i landskapets tjänster och befattningar, utfärdat den 8 juni 1925, såsom detta lagrum lyder enligt landskapslagen den 26 juni 1928, stadgas om de olika avlöningsklasser, vilka vid landskapsförvaltningen skola tillämpas, samt föreskrives, att landskapsnämnden äger, i den mån anslag blivit i utgiftsstaten ställda till dess förfogande, bestämma till vilken avlöningsklass varje tjänst eller befattning skall hänföras. Då enahanda regel sannolikt även kommer att upprepas i den nya lagen, kan således landskapsnämndens ifrågavarande åtgärd följa först efter det lagen trätt i kraft och regleringen vara slutligt genomförd först i medlet av år 1943.

Med tanke härpå och då utskottet funnit det obilligt att landskapets tjänstemän och befattningshavare skola under en så lång tid vara nödsakade att vänta på dem rättmätigt tillkommande löneförhöjningar, har utskottet, som ovan antyddes, ansett nödvändigt att i utgiftsstaten under ett särskilt moment observera det för löneregleringen erforderliga anslaget. Utskottet avser att efter det att det ifrågasatta lagstiftningsinitiativet behandlats i landstinget och i sammanhang därmed även landskapsnämndens förslag till uppdelning i avlöningsklasser kommit till landstingets kännedom, bereda landskapsnämnden tillfälle att förhandsvis och på villkor, att vid den slutliga uppdelningen möjligen uppkomna differenser skola återbäras, utanordna de nya avlöningarna. Härvid har utskottet även beaktat, att endast de landskapsnämnden direkt underställda tjänsternas avlöningar kunna bliva diskutabla, under det att ifråga om större delen av de övriga, t.ex. undervisningsväsendets tjänster, landskapet är genom gällande överenskommelseförordning förbundet att tillförsäkra vederbörande samma förmåner som motsvarande befattningshavare i riket.

Utskottet har baserat sin kalkyl av det ifrågavarande anslaget på de belopp, vilka landskapsnämnden i sin framställning uppgivit såsom nya avlöningar, och har därvid stannat vid en till 987.600 mk uppgående anslagssumma. Självfallet äro nämnda belopp på intet sätt bindande för den framtida regleringen, och då justeringar kunna tänkas förekomma både uppåt och nedåt

har anslaget antecknats såsom förslagsanslag. Utskottet har även åsyftat att intill dess betalning eller förhandsbetalning av de nya lönerna kan äga rum, anslaget får användas till fortsatt erläggande av enahanda dyrtidstillägg som utgå under detta år.

Den ifrågasatta löneregleringen kommer även att påverka folkskollärarnas avlöningar. Men då landskapets utgifter för detta ändamål erläggas såsom bidrag åt kommunerna, ingå därav härflytande merutgifter icke i ovannämnda anslag, utan utskottet har funnit möjligt att i folkskolväsendets utgiftsstat utföra de nödvändiga anslagsjusteringarna.

Av utskottet sålunda företagna ändringar påverka i betydande mån utgiftsstatens slutsumma, vilken uppgår till 17.447.340 mk. Den överstiger således landskapsnämndens beräkning med 1.518.000 mk.

Då utskottet nu går till detaljbehandling av inkomst- och utgiftsstatens olika moment skall i det följande, på några få undantag när, där utskottet funnit framförandet av speciella synpunkter nödvändigt, endast de moment beröras, beträffande vilka ändring föreslås. Ifråga om närslutna förslag till inkomst- och utgiftsstat får utskottet fästa uppmärksamhet därpå, att där landskapsnämndens och utskottets förslag sammanfalla, endast landskapsnämndens belopp angives, men i motsatt fall ställas bägge anslagen jämsides och utskottets understrykes.

A INKOMST.

EGENTLIGA INKOMSTER.

Tredje avdelningen.

I. Kap. Inkomster av blandad natur.

9 mom. Hyresinkomst från landstingets och landskapsnämndens kanslilokaler. (Nytt). Såsom känt har landskapsnämnden avstått från användningen av de till dess ämbetslokal hörande, i stadshusets tredje våning befintliga rummen och dessa hava i stället, på ett varaktigt sätt, uthyrts, tre rum åt Redarnas Ömsesidiga Försäkringsbolag och tvenne åt omsättningsskattebyrån i landskapet Åland. Enligt uppgift har landskapsnämnden i sina räkenskaper gottskrivit vederbörande moment i utgiftsstaten (1 H.T. I kap. 9 mom. och 2 H.T. I kap. 5 mom.) med ifrågavarande, så ock med den inkomst, som härflyter därav, att vissa av de till landstingets kanslilokal hörande rummen disponeras för inkvarteringsändamål. Med fäst avseende på den även i landskapsförvaltningen gällande finansrättsliga regeln, att inkomster böra såsom sådana redovisas, har utskottet ansett nödvändigt att i staten upptaga

ifrågavarande inkomstmoment, varå inkomsten kalkylerats till 40.000 mk.

Fjärde avdelningen.

I kap. 2 mom. Lån. Till budgetens utjämnande bör enligt utskottets beräkning upplånas 6.018.340 mk.

B. UTGIFT.

EGENTLIGA UTGIFTER.

Första huvudtiteln.

I kap. Landstinget.

4 mom. Arvoden åt utskottssekreterarna (förslagsanslag). Då utgifterna å momentet i anledning av den allmänna prisstegringen komma att ökas anteckenas här ett belopp av 15.000 mk.

7 mom. Stenografer (förslagsanslag). Anslagsförbrukningen utgjorde år 1941 över 18.000 mk. Med anledning härav torde beloppet höjas till 20.000 mk.

9 mom. Hyra för landstingets sessionslokal och kansli jämte lyse och städning (förslagsanslag). Hyran för sessionslokalen och kansliet utgör inalles 58.000 mk om året, varjämte tilläggshyra utgår för den tid landstinget sammanträder utöver de regelbundna sessionsperioderna. Då utgifterna för lyse och städning komma att stiga och med fäst avseende å anslagsförbrukningen år 1941, som uppgick till cirka 87.000 mk föreslås en förhöjning av anslaget till 90.000 mk.

Andra huvudtiteln.

I kap. Landskapsstyrelsen.

1 mom. Avlöningar. Utskottet biträder landskapsnämndens förslag om anställandet av en biträdande sekreterare, vars arvode för halva året skulle utgå med 35.000 mk.

Likaså omfattar utskottet landskapsnämndens förslag därom, att årshyran för lantrådets bostadslokal ersättes av landskapet eftersom även hyran för landshövdingens lokal numera i sin helhet utgår ur statsmedel.

Fjärde avdelningen.

Hälso- och sjukvården.

IV kap. Övrig hälso- och sjukvård.

6 mom. För dispensärverksamhet. Anslaget höjdes för detta år till 80.000 mk eller således till samma belopp som även ingår i landskapsnämndens förslag. Till utskottets kännedom har kommit, att föreningen Folkhälsan på Åland r.f., som ombesörjer dispensärverksamheten, vid uppgörandet av sin bud-

Förslag
till
ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1943.

Kap. mom.	A. INKOMST.	Landskapsnämndens förslag.	Finans- och ekonomiutskottets förslag.
	EGENTLIGA INKOMSTER.		
	Första avdelningen.		
	Inkomster, vilka jämlikt § 21 i lagen av den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland tillfalla landskapet.		
I.	Näringsskatter.		
	1. Apotekaravgifter och övriga näringsskatter	55.000:-	
	I kap.	55.000:-	
II.	Nöjesskatter.		
	1. Stämpelskatt	250.000:-	
	II kap.	250.000:-	
	I Avd.	305.000:-	
	Andra avdelningen.		
I.	Inkomster från staten tillhörig egendom.		
	1. Arrenden av boställen och fiskerier	60.000:-	
	2. Räntor av jordinlösningsfonden	30.000:-	
	3. Försäljning av virke	350.000:-	
	4. Hyra för mangårdsbyggnaden på Pehrsberg	6.000:-	
	5. Inkomst från Jomala gård	130.000:-	
	6. Diverse inkomster	1.000:-	
	I kap.	577.000:-	
	II Avd.	577.000:-	
	Tredje avdelningen.		
I.	Inkomster av blandad natur.		
	1. Elevavgifter och övriga inkomster från Ålands lyceum	95.000:-	
	2. Elevavgifter och övriga inkomster från högre navigationsskolan i Mariehamn ..	5.000:-	
	3. Legosängsavgifter och övriga inkomster från Ålands allmänna sjukhus	200.000:-	

Kap.mom.

4. Legosängsavgifter och övriga inkomster från sjukstugan i Kumlinge 25.000:-

5. Försäljning av plantskolealster 25.000:-

6. Mariehamns stads andel i kostnaderna för polisväsendet 132.000:-

7. Ränta å och amortering av bostads- och jordförbättringslån 15.000:-

8. Diverse inkomster 10.000:-

9. Hyresinkomst från landstingets och landskapsnämndens lokaler 40.000:-

I kap. 507.000:- 547.000:-

III Avd. 507.000:- 547.000:-

Fjärde avdelningen.

I. 1. Förskott 10.000.000:-

2. Lån 4.540.340:- 6.018.340:-

I kap. 14.540.340:- 16.018.340:-

IV Avd. 14.540.340:- 16.018.340:-

Summa inkomster Mk. 15.929.340:- 17.447.340:-

B. UTGIFT.

EGENTLIGA UTGIFTER.

Första huvudtiteln.

I. Landstinget.

1. Landstingsmedlemmarnas arvoden och resekostnader (förslagsanslag)..... 200.000:-

2. Allmänna landstingskostnader (förslagsanslag) 25.000:-

3. Arvode åt landstingets sekreterare (förslagsanslag) 12.000:-

4. Arvoden åt utskottssekreterarna (förslagsanslag) 10.000:- 15.000:-

5. 1 kanslist och renskriverska, grundlön . 19.500:-

6. Ålderstillägg (förslagsanslag) 3.120:-

7. Stenografer (förslagsanslag) 15.000:- 20.000:-

8. 1 ekonom och bibliotekarie, arvode 6.000:-

9. Hyra för landstingets sessionssal och kansli jämte lyse och städning (förslagsanslag) 50.000:- 90.000:-

10. För exkursioner och expertutlåtanden till landstingets disposition (förslagsanslag) 5.000:-

I kap. 345.620:- 395.620:-

I Ht. 345.620:- 395.620:-

Andra huvudtiteln.

I. Landskapsstyrelsen.

1. Avlöningar:

1 lantråd, grundlön 72.000:-

1 sekreterare, " 63.000:-

1 biträdande sekreterare, arvode 35.000:-

1 kamrerare, grundlön ... 48.000:-

1 forstmästare, " ... 52.500:-

1 agronom, " ... 52.500:-

1 arkeolog, " ... 52.500:-

1 registrator o. arkivarie, grundlön 25.500:-

1 kassör, grundlön 19.500:-

1 kanslist, " 19.500:-

1 renskriverska, grundlön 16.800:-

1 bokförare, " 16.800:-

1 vaktmästare, " 18.000:-

Hyra för lokal åt lantrådet (förslagsanslag) 14.400:- 506.000:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 45.000:-

3. Ledamöternas i landskapsnämnden arvoden och resekostnader (förslagsanslag) 55.000:-

4. Tryckningskostnader (förslagsanslag) .. 40.000:-

5. Hyra för landskapsnämndens kansli jämte

lyse samt städningshjälp (förslagsanslag) 110.000:-

6. Expensmedel 60.000:-

7. Landskapsnämndens dispositionsmedel ... 20.000:-

8. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 40.000:-

9. Semestervikariearvoden 2.000:-

I kap. 878.000:-

II Ht. 878.000:-

Tredje huvudtiteln.

Polisvården.

I. Polisinrättningen i Mariehamn.

1. Avlöningar:

1 polismästare, grundlön 39.000:-

1 överkonstapel, " 27.000:-

2 äldre konstaplar, grundlön å 24.000:- 48.000:-

4 yngre konstaplar, grundlön å 22.500:- 90.000:-

Beklädnadshjälp, 10 st. å 1.500:- 15.000:- 219.000:-

2. Avlöning av 4 extra konstaplar året om å 21.000:- 84.000:-

3. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 25.000:-

4. Renskrivnings- och expensmedel 5.000:-

5. Telefonavgifter och underhåll (förslagsanslag) 4.000:-

6. Polisernas bevapning, utrustning och uniformering 2.300:-

7. Ersättning för under tjänsteutövning förstörda kläder 200:-

8. Polisbilens underhåll 5.000:-

9. Till landskapsnämndens disposition för polisinrättningen i Mariehamn 2.000:-

I kap. 346.500:-

II. Polisväsendet på landet.

1. Avlöningar:

6 äldre poliskonstaplar, grundlön å 18.000:- .. 108.000:-

10 yngre poliskonstaplar, grundlön å 16.800:- .. 168.000:-

Beklädhadshjälp åt 16 st. poliser å 1.200:- 19.200:- 295.200:-

2. Ålders- och familjetillägg åt landspoliser (förslagsanslag) 55.000:-

3. Resekostnadsersättning och telefonsamtalsavgifter för länsmän och poliser 4.000:-

4. Till landskapsnämndens disposition för polisväsendet på landet 3.000:-

II kap. 357.200:-

III Ht. 703.700:-

Fjärde huvudtiteln.

Hälso- och sjukvården.

I.

Läkare.

1. Bidrag till avlöning av stads- och kommunalläkare 70.000:-

2. Bidrag till avlönande av kommunaldjurläkare 5.000:-

3. 1 distriktsläkare, grundlön 57.000:-

4. Ålderstillägg (förslagsanslag) 2.000:-

5. Resekostnader och dagtraktamenten (förslagsanslag) 25.000:-

I kap. 159.000:-

II.

Ålands allmänna sjukhus.

1. Avlöningar:

1 läkare, grundlön 48.000:-

1 predikant, arvode 2.100:-

1 ekonom, grundlön 13.500:-

1 överskötterska, grundlön 18.000:-

5 sköterskor, grundlön å 16.800:- 84.000:-

Kap.mom.

1 kosthållsföreståndarinna, grundlön 13.500:-

1 vaktmästare och maskinskötare, grundlön (egen kost) 15.600:-

Tilläggslön för kompetenta sköterskor 7.200:-

Betjäning 72.000:- 273.900:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 15.000:-

3. Semestervikariearvoden:

för personalen (förslagsanslag) 10.000:-

för läkaren 3.000:- 13.000:-

4. Kosthållningen (förslagsanslag):

kost för personalen och 2 praktikanter, 18 personer 98.550:-

kost för 10.950 sjukvårds dagar 164.250:- 262.800:-

5. Medicinalier och förbandsmaterial (förslagsanslag) 75.000:-

6. Instrument 15.000:-

7. Värme och lyse (förslagsanslag) 120.000:-

8. Diverse utgifter 30.000:-

9. Tvätt 6.000:-

10. Underhåll av inventarier 40.000:-

11. Till landskapsnämndens disposition för sjukhuset 10.000:-

12. Sjukhusområdets underhåll 3.000:-

II kap. 863.700:-

III. Kumlinge sjukstuga.

1. Avlöningar:

1 läkare, arvode 2.400:-

1 sköterska, grundlön ... 16.800:-

1 ekonom och gårdskarl, arvode 16.800:-

Tilläggslön åt kompetent sköterska 1.200:-

Betjäning 21.000:- 58.200:-

2. Ålderstillägg (förslagsanslag) 1.500:-

3. Semestervikariearvoden 3.550:-

4. Kosthållning för sköterska, patienter och betjäning (förslagsanslag) 35.040:-

5. Medicinalier och förbandsmaterial 8.000:-

6. Värme och lyse (förslagsanslag) 30.000:-

7. Inventariernas underhåll 2.000:-

8. Diverse utgifter 4.000:-

9. Områdets underhåll 1.500:-

10. Till landskapsnämndens disposition för sjukstugan 3.000:-

III kap. 146.790:-

IV. Övrig hälso- och sjukvård.

1. Bidrag till upprätthållande av ett sjukhus i Mariehamn 24.000:-

2. Bidrag till avlönandet av barnmorskor (förslagsanslag) 175.000:-

3. Bidrag till dyrtidstillägg åt i landskapets kommuner anställda barnmorskor (förslagsanslag) 49.500:-

4. För hälso- och sjukvårdsändamål till landskapsnämndens disposition 35.000:-

5. För föreningen Folkhälsan på Åland 5.000:-

6. För dispensärverksamhet 80.000:- 100.000:-

7. Understöd åt Ålands barnbördshus 30.000:-

8. Bidrag till upprätthållande av Grelsby sjukhus (förslagsanslag) 220.000:-

9. Kostnader för 3 friplatser å Grelsby sjukhus (förslagsanslag) 35.040:-

10. Bidrag till ett apotek i Kumlinge 30.000:-

11. För moderskapsrådgivning och främjande av spädbarnsvård 8.000:- 15.000:-

Kap.mom.

IV kap. 691.540:- 718.540:-

IV Ht.1.861.030:-1.888.030:-

Femte huvudtiteln.

Undervisningsväsendet.

Ålands lyceum.

I.

1. Avlöningar:

6 äldre lektorer, grundlön à 48.000:-	288.000:-	
1 äldre lektor, grundlön	43.500:-	
1 yngre lektor, "	43.500:-	
1 yngre lektor, "	39.000:-	
1 gymnastiklärarinna, grundlön	30.000:-	
1 gymnastiklärare, grundlön	30.000:-	
1 teckningslärare, "	25.500:-	
1 sånglärare, arvode	8.400:-	
1 vaktmästare, grundlön	18.000:-	
1 eldare-gårdskarl, "	18.000:-	
Rektorsarvode	12.000:-	555.900:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	60.000:-
3. Timlärar- och tjänstgöringsarvoden (förslagsanslag)	140.000:-
4. Undervisningsmateriel	5.000:-
5. Värme och lyse (förslagsanslag)	90.000:-
6. Material för undervisning i slöjd och huslig ekonomi (förslagsanslag)	6.000:-
7. Diverse utgifter	16.000:-
8. Läkarundersökning av elevernas hälsotillstånd	2.000:-

I kap. 874.900:-

II.

Folkskolväsendet.

1. Folkskolinspektorn, grundlön	48.000:-
2. Folkskolinspektorn, ålderstillägg (förslagsanslag)	5.760:-
3. Folkskolinspektorns kansli- och hyresmedel	6.000:-

4. Folkskolinspektorns resekostnader (förslagsanslag) 10.000:-

5. Bidrag åt Mariehamns stad för upprätthållande av dess folkskolväsen (förslagsanslag) 80.000:-

6. Avlöning åt folkskollärare (förslagsanslag) 1.500.000:- 2.100.000:-

7. Ålders- och familjetillägg åt lärare (förslagsanslag) 250.000:- 350.000:-

8. Timarvoden (förslagsanslag) 175.000:- 190.000:-

9. Byggnadshjälp åt landskommunerna (förslagsanslag) 100.000:-

10. Understöd åt landskommunerna (förslagsanslag) 700.000:-

11. Extra understöd åt landskapets fattigaste och glest befolkade landskommuner (förslagsanslag) 70.000:- 90.000:-

12. Biblioteks- och resestipendiemedel 3.200:-

13. Sjukhjälp åt folkskollärare (förslagsanslag) 4.000:-

14. Abnormundervisningens främjande (förslagsanslag) 2.000:-

II kap. 2.953.960:- 3.688.960:-

III. Mariehamns högre navigationsskola.

1. Avlöningar:

1 föreståndare, grundlön 39.000:-

1 föreståndare, arvode .. 3.600:-

1 lektor i maskinteknik, grundlön 52.500:-

1 lektor, grundlön 52.500:-

1 första lärare, grundlön 33.000:-

1 andra lärare, " 30.000:-

1 vaktmästare, " 18.000:- 228.600:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 22.000:-

3. Tjänstgörings- och timarvoden (förslagsanslag):

Kap.mom.

för navigationsskolavdelningen 99.750:-

för maskintekniska avdelningen 80.000:- 179.750:-

4. Undervisningsmateriel:

för navigationsskolavdelningen 4.000:-

för maskintekniska avdelningen 4.000:- 8.000:-

5. Värme och lyse (förslagsanslag) 70.000:-

6. Expensmedel:

för navigationsskolavdelningen 3.600:-

för maskintekniska avdelningen 2.000:- 5.600:-

7. Understöd för mindre bemedlade elever (båda avdelningarna) 3.000:-

8. Allmänbildande föredrag 2.000:-

9. Diverse utgifter 3.800:-

III kap. 522.750:-

IV. Ålands lantmannaskola.

1. Avlöningar:

Föreståndare: grundlön .. 36.000:-

arvode 6.000:-

Andre lärare, grundlön .. 36.000:-

Biträdande lärare, arvoden 20.000:- 98.000:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 9.000:-

3. Värme och lyse (förslagsanslag) 26.000:-

4. Undervisningsmateriel 1.500:-

5. Expensmedel 8.000:-

6. Understöd för mindre bemedlade elever ... 5.000:-

7. Underhåll av trädgården, skolplanen och dess stängsel 1.000:-

8. Slöjdverktyg 1.000:-

9. Direktionens resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 3.500:-

IV kap. 153.000:-

V. Övriga läroinrättningar.

1. Ålands folkhögskola (förslagsanslag):

Understöd 200.000:-
Understöd åt mindre
bemedlade elever ... 10.000:- 210.000:-

2. För anordnande av ambulerande lanthushållsskolkurser (förslagsanslag) 64.000:-
3. Hemslöjdsskolor (förslagsanslag) 100.000:- 120.000:-
4. Bidrag till temporära dyrtids- och familjetillägg åt lärare vid privata skolor i huslig ekonomi och hemslöjd (förslagsanslag) 30.000:-
5. Ålands ambulerande sjömansskola 20.000:-
6. Kock- och stuertskolan:
   a) bidrag 68.000:-
   b) för allmänbildande undervisning 2.000:- 70.000:-
7. Främjande av övrig yrkesutbildning ... 15.000:-

V kap. 509.000:- 529.000:-

VI. Fornvården.

1. Till landskapsnämndens disposition för museiändamål 47.000:-
2. För fornvården (förslagsanslag) 8.000:-
3. För konserverings- och andra arbeten å Bomarsunds f.d. fästningsområde 4.000:-

VI kap. 59.000:-

VII. Biblioteks- och studiecirkelverksamheten.

1. Biblioteksinspektören, arvode 14.400:-
2. Biblioteksverksamheten (förslagsanslag) 50.000:-
3. Studiecirkelverksamheten 6.000:-

VII kap. 70.400:-

VIII. Allmän upplysningsverksamhet.

1. Främjande av vetenskapliga, litterära och konstnärliga strävanden 10.000:-
2. Understöd åt teatrar, sångkörer och orkestrar..... 12.000:-
3. Folknykterhetens främjande 10.000:-

Kap.mom.

4. Understöd åt idrottsorganisationer 12.000:-

5. Understöd åt Ålands Ungdomsförbund 4.000:-

6. Kommunal upplysningsverksamhet 3.000:-

7. Landskapsnämndens dispositionsmedel för undervisningsändamål 25.000:-

VIII kap. 76.000:-

V Ht. 5.219.010:- 5.974.010:-

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

Konsulentverksamheten.

I.

1. Skogsvårdsinstruktören, grundlön 24.000:-

2. Fiskeriinstruktören, " 24.000:-

3. Trädgårdsinstruktören, " 19.500:-

4. Jordbruksinstruktören, " 33.000:-

5. Byggnadsinstruktören, arvode 24.000:-

6. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 12.000:-

7. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 50.000:-

I kap. 186.500:-

II. Skogsvården.

1. Bidrag till skogsförbättringsarbeten (reservationsanslag) 30.000:-

2. Skogsvårdens främjande i övrigt 10.000:-

3. Underhåll av plantskolan 25.000:-

4. Understöd åt föreningar, som arbeta för skogsvårdens främjande 15.000:-

II kap. 80.000:-

III. Jordbruket och dess binäringar.

1. Jordförbättringsarbeten (förslagsanslag) 75.000:-

2. Ny- och betesodlingspremier (förslagsanslag) 100.000:- 150.000:-

3. Jordbrukets, häst och boskapsskötselns främjande 185.000:-

4. Kreatursförädlingsföreningar (förslags-

anslag) 100.000:-

5. Svin-, får-, fjäderfä- och biskötselns
   främjande 16.000:-

6. Lantbruksklubbverksamheten 50.000:-

7. Lantbruksbokföringens främjande 5.000:-

8. Jordbruksförsöksverksamheten:

   På Jomala gård 26.100:-

   Lokala fältförsök 3.500:-

   Trädgårdsförsöksfältet
   i Godby 25.000:- 54.600:-

III kap. 585.600 635.600:-

IV. **Fisket.**

1. Fiskerinäringens främjande 20.000:-

2. För fiskeriundersökningar och anordnande
   av fiskarkurser (förslagsanslag) 5.000:-

3. Fiskefyrar 4.500:-

4. Förbättrande av fiskleder och fiskhamnar 10.000:-

5. Landskapets andel i premier för försäk-
   rade fiskredskap (förslagsanslag) 100.000:-

IV kap. 139.500:-

V. **Diverse anslag.**

1. Understöd åt föreningar:

   Ålands Fiskarförening 6.000:-

   Ålands Marthadistriktsförbund 12.000:-

   Ålands Marthadistriktsförbund för an-
   ordnande av småproduktionskampanj .. 6.500:-

   Ålands Mejeriförbund 17.000:- 20.000:-

2. Hemslöjdens främjande 10.000:-

3. Till landskapsnämndens disposition för
   näringarnas främjande 10.000:-

V kap. 61.500:- 64.500:-

VI Ht. 1.053.100:- 1.106.100:-

Sjunde huvudtiteln.

Kommunikationerna.

I. **Väghållningen.**

Kap.mom.

1. Sommarvägunderhållet 1.000.000:- 1.100.000:-

2. Vinterväg- och vinterbrohållningen (förslagsanslag) 250.000:- 300.000:-

3. Färjhållningen (förslagsanslag) ... 150.000:-

4. Understöd åt kommunal och bygdevägar:
byggnad och förbättring 75.000:-
underhåll (förslagsanslag) 125.000:- 200.000:-

5. Vägbyggmästare, grundlön 28.500:-

6. Vägmästare, arvode 30.000:-

7. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 3.480:-

8. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 30.000:-

9. Vägnämndsarvoden (förslagsanslag) 12.000:-

10. Vägsyner och oförutsedda utgifter 20.000:-

11. Bidrag åt kommuner till inlösen av vägområden (förslagsanslag) 50.000:-

12. Till landskapsnämndens disposition för vägändamål 15.000:-

I kap. 1.788.980:- 1.938.980:-

II. Gästgiveri- och skjutshållningen.

1. Enligt godkända entreprenadanbud (förslagsanslag) 63.000:-

2. Inspektion och till oförutsedda utgifter 3.000:-

II kap. 66.000:-

III. Sjökommunikationerna.

1. Understöd för upprätthållande av regelbunden trafik i yttre skärgården 85.000:-

2. Upprensning av båtleder 10.000:-

3. Till anläggning av ångbåtsbryggor 60.000:-

III kap. 155.000:-

VII Ht. 2.009.980:- 2.159.980:-

Åttonde huvudtiteln.

I. Social verksamhet.

1. Fattigvårdsinspektionen 5.000:-

2. Barnskyddsverksamheten (förslagsanslag) 30.000:-

3. Bidrag till understödande av välgörenhets- och sedlighetsarbetet 1.000:-

4. Medellösa barns och svaga personers yrkesutbildning 4.000:-

5. Läsesal för sjömän 5.000:-

6. Till proteser (förslagsanslag) 2.000:-

7. Förbättrande av bostadsförhållandena på landsbygden (förslagsanslag) 10.000:-

8. Reserv- och nödhjälpsarbeten (förslagsanslag) 100.000:-

9. Blindhetsunderstöd (förslagsanslag) 36.000:-

10. Vårdutgifter, som skola ersättas eller förskotteras av landskapet (förslagsanslag) 50.000:-

11. Folkpensionspremier (förslagsanslag) .. 2.000:-

I kap. 245.000:-

VIII Ht. 245.000:-

Nionde huvudtiteln.

Anslag för av landskapet disponerad statsegendom.

I. Jordegendomarna.

1. Avlöningar:

1 skogvaktare och arbetsledare, grundlön 18.000:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 3.000:-

3. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 17.000:-

4. Avverknings- och transportkostnader 200.000:-

5. Skogsvårdsarbeten av olika slag 30.000:-

6. Skogsprodukter för allmännyttiga ändamål 15.000:-

7. Allmänna kostnader (förslagsanslag) 50.000:-

8. Utgifter för Jomala gård 130.000:-

I kap. 463.000:-

II. Årsunderhåll av byggnader.

1. Ålands allmänna sjukhus 25.000:-

2. Kumlinge sjukstuga 5.000:-

3. Ålands lyceum 10.000:-

4. Mariehamns högre navigationsskola 6.000:-

5. Ålands lantmannaskola 10.000:-

6. Brandstodspremier (förslagsanslag) 20.000:-

7. Arvode för uppsikten över i landskapets vård befintliga staten tillhöriga byggnader 9.000:-

II kap. 85.000:-

IX Ht. 548.000:-

Tionde huvudtiteln.

I. Diverse anslag.

1. Revisionskostnader (förslagsanslag) ... 20.000:-

2. Räntor (förslagsanslag) 800.000:-

3. Fackutlåtanden (förslagsanslag) 10.000:-

4. Ålandsdelegationen (förslagsanslag) ... 25.000:-

5. På lag grundade utgifter (förslagsanslag) 25.000:-

6. Ersättning för älgskador (förslagsanslag) 25.000:-

7. Sälpremier (förslagsanslag) 20.000:-

8. Pensioner (förslagsanslag) 500.000:-

9. Av naturskyddsåtgärder föranledda utgifter 12.000:-

10. Turismens främjande 25.000:-

11. Utbildning av brandbefäl 5.000:-

12. Oförutsedda utgifter (förslagsanslag) 50.000:-

13. Av brandlagen för Mariehamns stad föranledda kostnader (förslagsanslag) 5.000:-

14. Förhöjning av innehavares av tjänster och befattningar i landskapet avlöningar (förslagsanslag) 85.000:- 987.600:-

15. Temporära dyrortstillägg åt innehavare av landskapstjänster och befattningar (förslagsanslag) 300.000:- 50.000:-

16. Temporära pensionstillägg åt tjänstemän, som åtnjuta landskapspension (förslagsanslag) 77.600:-

I kap. 2.164.600:- 2.637.200:-

X Ht. 2.164.600:- 2.637.200:-

KAPITALUTGIFTER.

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

I. Landstinget.

1. Komplettering av sessions- och kanslilokalernas inventarier 1.000:-

I kap. 1.000:-

II. Landskapsstyrelsen.

1. Komplettering av inventarierna i landskapsnämndens lokaliteter 5.000:-

II kap. 5.000:-

III. Polisväsendet.

1. Polisernas telefoner (förslagasnslag) ... 1.500:-

2. Inköp av bil för polisinrättningen i Mariehamn 50.000:- 60.000:-

III kap. 51.500:- 61.500:-

IV. Hälso- och sjukvården.

1. Möbler till ett sköterskerum i Ålands allmänna sjukhus 6.000:-

IV kap. 6.000:-

V. Undervisningsväsendet.

1. Till amortering av lantmannaskolans statslån 4.800:- 5.200:-

2. Epidiaskop till Ålands lyceum 8.000:-

V kap. 12.800:- 13.200:-

VI. Kommunikationerna.

1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten 250.000:-

VI kap. 250.000:-

XI Ht. 326.300:- 336.700:-

Tolfte huvudtiteln.

I. Inkomstbringande kapitalutgifter.

Näringarnas främjande.

1. Lån för jordförbättringsarbeten (reserva-

tionsanslag) 75.000:-

I kap. 75.000:-

II. Jordinlösen.

1. För jordinlösen i enlighet med § 5 i garantilagen (förslagsanslag) 500.000:-

II kap. 500.000:-

XII Ht. 575.000:-

Summa utgifter Mk. 15.929.340:- 17.447.340:-

get för år 1943 konstaterat förhöjda utgifter i form bl.a. av avlöningar, större resekostnader m.m. samt fördenskull ämnar hos landskapsnämnden anhålla om större anslag för att kunna upprätthålla sin ifrågavarande verksamhet. Med anledning härav föreslås, att beloppet höjes till 100.000 mk.

11 mom. För moderskapsrådgivning och främjande av spädbarnsvård. Av enahanda orsaker torde detta anslag höjas till 15.000 mk för att föreningen Folkhälsan på Åland r.f., som sköter även denna verksamhet, måtte kunna fullgöra sin uppgift i samma utsträckning som tidigare.

Femte huvudtiteln.

Undervisningsväsendet.

II kap. Folkskolväsendet.

6 mom. Avlöning åt folkskollärare (förslagsanslag).

7 mom. Ålders- och familjetillägg åt lärare (förslagsanslag).

8 mom. Timarvoden (förslagsanslag).

11 mom. Extra understöd åt landskapets fattigaste och glest befolkade landskommuner (förslagsanslag).

Såsom i den allmänna motiveringen antyddes, kommer nyregleringen av tjänstemannalönerna även att inverka på folkskollärarnas avlöningar. I anledning härav har utskottet ansett lämpligt, att under ovanuppräknade utgiftsmoment de belopp observeras, vilka enligt landskapsnämndens kalkyler komma att förbrukas till bidrag åt kommunerna sedan regleringen förverkligats. Dessa belopp utgöra respektive 2.100.000 mk, 350.000 mk, 190.000 mk och 90.000 mk.

V kap. Övriga läroinrättningar.

3 mom. Hemslöjdsskolor (förslagsanslag). I anseende till anslagsförbrukningen under år 1941 torde anslaget höjas till 120.000 mk.

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

III kap. Jordbruket och dess binäringar.

2 mom. Ny- och betesodlingspremier (förslagsanslag). I jämförelse med förbrukningen under år 1941 synes anslaget böra höjas till 150.000 mk.

IV kap. Fisket.

5 mom. Landskapets andel i premier för försäkrade fiskredskap (förslagsanslag). Utan att föreslå någon ändring av anslagsbeloppet önskar utskottet i detta sammanhang bringa i erinran, hurusom avsikten ursprungligen varit, att landskapets andel i dessa premier skulle under hand minskas. Med anled-

ledning härav och med fäst avseende därå, att fisket numera är mycket lönande vill utskottet, som inhämtat, att under detta år landskapets andel utgått med 3 procent av försäkringssumman under det att fiskarna erlagt 1 1/2 procent, giva uttryck åt önskemålet, att premierna i fortsättningen erläggas av landskapet och fiskarna med hälften var.

V kap. Diverse anslag.

1 mom. Understöd åt föreningar. Enär Ålands Mejeriförbund genom den allmänna prisstegringen får vidkännas betydligt större utgifter än tidigare genom förhöjda avlöningar m.m. så ock genom stegrade avgifter till mejeriskolan, anser utskottet skäligt, att förbundets understöd höjes från 17.000 mk till 20.000 mk.

Sjunde huvudtiteln.

Kommunikationerna.

V kap. Väghållningen.

1 mom. Sommarvägunderhållet. Med fäst avseende därå, att ett effektivt underhåll av landsvägarna är absolut nödvändigt utan avseende på stegrade kostnader för detta ändamål, föreslår utskottet, emedan anslaget för detta år visat sig otillräckligt, en förhöjning med 100.000 mk eller således till 1.100.000 mk.

2 mom. Vinterväg- och vinterbrohållningen (förslagsanslag). Jämte det anslaget, såsom hittills varit fallet, bör antecknas såsom förslagsanslag, anser utskottet, med fäst avseende å nödvändigheten av vägarnas öppenhållande vintertid särskilt för folkförsörjningens behov, att anslaget borde höjas till 300.000 mk.

11 mom. Bidrag åt kommuner till inlösen av vägområden (förslagsanslag). Utan att föreslå ändring av anslagsbeloppet vill utskottet i detta sammanhang påpeka, att anslaget bör av landskapsnämnden utnyttjas med försiktighet emedan, enligt vad utskottet erfarit, dylika bidrag i riket för närvarande icke alls eller blott sparsamt utgivas.

Tionde huvudtiteln.

I kap. Diverse anslag.

14 mom. Förhöjning av innehavares av tjänster och befattningar i landskapet avlöningar (förslagsanslag). (Ny rubrik). Under detta moment har utskottet funnit lämpligt anvisa det belopp, varmed den ovan relaterade löneregleringen skall förverkligas. Anslaget har i detta års utgiftsstat använts till temporära förhöjningar av familjetilläggen men blir överflö-

708

digt i nästa års utgiftsstat, där dessa tillägg efter löneregleringen kommer att erläggas enligt nya grunder och således kunna i sin helhet föras vederbörande moment under respektive huvudtitlar.

15 mom. Temporära dyrortstillägg åt innehavare av landskapstjänster och befattningar (förslagsanslag). (Rubriken ändrad.) Under detta moment har i år erlagts även dyrtidstilläggen. Då dessa komma att efter löneregleringen bortfalla och endast dyrortstilläggen bibehållas har anslagsbeloppet minskats till 60.000 mk, vartill sistnämnda tillägg beräknats att högst kunna stiga.

16 mom. Temporära tilläggsarvoden och extra familjetillägg åt i landskapets landskommuner anställda folkskollärare (förslagsanslag). Anslaget utgår ur staten emedan här avsedda belopp observerats under 5 H.T. II kap. å vederbörliga moment. Anslaget till temporära pensionstillägg åt tjänstemän, som åtnjuta landskapspension erhåller i stället nummerbeteckningen 16.

KAPITALUTGIFTER.

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

III kap. Polisväsendet.

2 mom. Inköp av bil för polisinrättningen i Mariehamn. Emedan någon automobil icke torde kunna köpas för det i landskapsnämndens förslag observerade beloppet av 50.000 mk och då utskottet erfarit, att nämnden fått emottaga ett anbud till inköp av en automobil för 60.000 mk torde anslaget höjas till sistnämnda belopp.

V kap. Undervisningsväsendet.

1 mom. Till amortering av lantmannaskolans statslån. Då det numera framgått, att ifrågavarande amorteringsbelopp år 1943 kommer att uppgå till cirka 5.200 mk, torde anslaget ändras i enlighet därmed.

Med anledning av vad ovan framhållits får utskottet vördsamt föreslå

att landstinget måtte fastställa bilagda förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1943;

att landstinget måtte bemyndiga landskapsnämnden att upptaga för utgiftsstatens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn den 25 november 1942.

På

finans- och ekonomiutskottets vägnar:

K. A. Helin

R. E. Ramström

Närvarande i utskottet ordföranden Helin samt medlemmarna K.J. Blomroos, Erik Eriksson, Paul Paulson och Axel Åkerfelt.